

Αρείου Πάγου 52/2010 (Β1' Πολιτικό Τμήμα)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=4MYFQ13TC61B008V8X5FYRU21GZ4S2&apof=52_2010

Περίληψη

Κύριος του έργου. Ευθύνη κυρίου του έργου. Σχέση με τον εργολάβο.

Για να υπάρχει σχέση πρόσθησης πρέπει να υπάρχει εξάρτηση, έστω και χαλαρή, ανάμεσα στον προστήσαντα και στον προστηθέντα, ώστε ο πρώτος να μπορεί να δίνει στον δεύτερο εντολές, ή οδηγίες και να τον ελέγχει, ή επιβλέπει κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας που του ανέθεσε.

Ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει πριν την εγκατάσταση κάθε εργολάβου, ή υπεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο, όλα τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο, εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι και υπεργολάβοι.

Ο κύριος του έργου δεν ευθύνεται ως προστήσας για τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του εργολάβου ή υπεργολάβου, αν με εντολή του ολόκληρο το έργο, ή τμήματα αυτού, με σύμβαση μισθώσεως έργου ανατέθηκε σε εργολάβο και δεν επιφύλαξε για τον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου.

Προκειμένου περί αγωγής για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης, στρεφόμενης κατά του υπαίτιου του ατυχήματος, ως και κατά εκείνου, ο οποίος με σύμβαση μισθώσεως έργου ανέθεσε στον υπαίτιο την εκτέλεση του έργου, όπου συνέβη το ατύχημα, πρέπει για τη θεμελίωσή της να εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά της διευθύνσεως και επιβλέψεως του έργου από τον εργοδότη, τα οποία θεμελιώνουν την επικαλούμενη ιδιότητα του τελευταίου ως προστήσαντος τον υπαίτιο εργολάβο.

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ηλία Γιαννακάκη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Σπυριδώνα Ζιάκα, Βαρβάρα Κριτσωτάκη, Παναγιώτη Κομνηνάκη και Ανδρέα Δουλγεράκη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, την 1η Δεκεμβρίου 2009, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ: Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 16-5-2006 αγωγή των ήδη αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 2771/2007 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 550/2009 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητούν οι αναιρεσιόντες με την από 24-2-2009 αίτησή τους. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η Εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Βαρβάρα Κριτσωτάκη διάβασε την από 17-11-2009 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε να γίνουν δεκτοί οι πρώτος, δεύτερος, τρίτος και τέταρτος λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως και να απορριφθούν οι λοιποί. Ο πληρεξούσιος των αναιρεσιόντων ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 2, 60 παρ. 3 του α.ν. 11846/1951 "περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων" σε συνδυασμό με το άρθρο 16 παρ. 1, 3 του ν. 551/1914, όπως κωδικοποιήθηκε με το από 24-7/25-8-1920 β.δ., συνάγεται ότι αν ο θανατωθείς από ατύχημα, που έγινε έπειτα από βίαιο συμβάν κατά την εκτέλεση της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής, υπαγόταν στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α., ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση των καθολικών διαδόχων του. Οι τελευταίοι έχουν κατά του εργοδότη αξίωση για εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 914 και 932 ΑΚ εφόσον το ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων υπ' αυτού προσώπων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 922 Α.Κ.. Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, για να υπάρχει σχέση προστήσεως θα πρέπει να υπάρχει εξάρτηση, έστω και χαλαρή, ανάμεσα στον προστήσαντα και στον προστηθέντα, ώστε ο πρώτος να μπορεί να δίνει στον δεύτερο εντολές ή οδηγίες και να τον ελέγχει ή επιβλέπει κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας που του ανέθεσε. Εξάλλου, από τα άρθρα 681, 688-691 και 698 του Α.Κ. προκύπτει ότι ο εργολάβος δεν θεωρείται, καταρχήν, προστηθείς του εργοδότη, όταν όμως ο εργοδότης επιφύλαξε για τον εαυτό του, ρητώς ή σιωπηρώς, την διεύθυνση και την επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου και μάλιστα το δικαίωμα παροχής οδηγιών προς τον εργολάβο, ο τελευταίος θεωρείται ότι βρίσκεται σε σχέση προστήσεως προς τον εργοδότη. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 1396/1983 "περί μέτρων ασφαλείας σε οικοδομές και ιδιωτικά τεχνικά έργα" σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σ' έναν εργολάβο, ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει πριν την εγκατάσταση κάθε εργολάβου ή υπεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο αυτού, όλα τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο, εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι και υπεργολάβοι. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει, ότι ο κύριος του έργου δεν ευθύνεται ως προστήσας για τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του εργολάβου ή υπεργολάβου, αν με εντολή του ολόκληρο το έργο ή τμήματα αυτού με σύμβαση μισθώσεως έργου ανατέθηκε σε εργολάβο και δεν επιφύλαξε για τον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου. Επομένως, προκειμένου περί αγωγής για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησεως, στρεφόμενης κατά του υπαίτιου του ατυχήματος, ως και κατά εκείνου, ο οποίος με σύμβαση μισθώσεως έργου ανέθεσε στον υπαίτιο την εκτέλεση του έργου, όπου συνέβη το ατύχημα, πρέπει για τη θεμελίωση της να εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά της διεύθυνσεως και επιβλέψεως του έργου από τον εργοδότη, τα οποία θεμελιώνουν την επικαλούμενη ιδιότητα του τελευταίου, ως προστήσαντος τον υπαίτιο εργολάβο. Στην περίπτωση που τα ως άνω στηρίζοντα την αγωγή πραγματικά περιστατικά δεν εκτίθενται, θεμελιώνεται ο από τον αρ. 14 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ. λόγος, αν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν κήρυξε ακυρότητα στην περίπτωση που η αγωγή αν και αόριστη κρίθηκε ορισμένη. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του δικογράφου της ένδικης αγωγής, εκτίθεται σ' αυτήν ότι ο ..., σύζυγος πατέρας και υιός των αναιρεσιβλήτων-εναγόντων είχε προσληφθεί με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας από τον ... εργολάβο την ... για να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως οικοδόμος. Την ... και ώρα 13.45, ενώ εργαζόταν στην επί της οδού ... οικοδομή ιδιοκτησίας των αναιρεσειόντων την επίβλεψη της οποίας είχαν αναθέσει οι ιδιοκτήτες στον πολιτικό μηχανικό ..., έπεσε από τον πέμπτο όροφο-δώμα της οικοδομής αυτής στο ακάλυπτο χώρο της ίδιας οικοδομής με αποτέλεσμα να τραυματισθεί θανάσιμα. Στη συνέχεια αναφέρονται οι συνθήκες του ατυχήματος καθώς και οι παραλείψεις των μέτρων ασφαλείας που οδήγησαν στην πτώση του ως άνω εργαζομένου που κατά τα αναφερόμενα σ' αυτήν οφείλεται σε υπαιτιότητα τόσο του εργολάβου και του επιβλέποντος μηχανικού, καθώς και των αναιρεσειόντων ιδιοκτητών της οικοδομής, χωρίς όμως να αναφέρεται σ' αυτήν, ότι οι αναιρεσειόντες-εναγόμενοι ιδιοκτήτες του έργου είχαν επιφυλάξει στον εαυτό τους την διεύθυνση και την επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου και ειδικότερα το δικαίωμα παροχής οδηγιών στον εργολάβο. Επομένως η αγωγή λόγω της έλλειψης των ως άνω πραγματικών περιστατικών είναι αόριστη και ως εκ τούτου το Εφετείο το οποίο έκρινε ότι η αγωγή είναι ορισμένη και νόμιμη, απορρίπτοντας σιωπηρώς την ένσταση περί αοριστίας αυτής, την οποία παραδεκτά είχαν προτείνει οι αναιρεσειόντες με τις προτάσεις τους, παρά το νόμο δεν κήρυξε την ακυρότητα αυτής και ο έκτος λόγος αναιρέσεως από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός. Μετά ταύτα, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που αφορά τους εναγομένους-αναιρεσειόντες, παρελκούς της έρευνας των υπολοίπων λόγων της αιτήσεως αναιρέσεως και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο δικαστήριο για περαιτέρω έρευνα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 550/2009 απόφαση του Εφετείου Αθηνών κατά την αναφερόμενη στο αιτιολογικό έκταση.

Παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο, το οποίο θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές εκτός εκείνων που την εξέδωσαν. Και Καταδικάζει τους αναιρεσιβλήτους στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιόντων τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1500) ευρώ. Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 8 Δεκεμβρίου 2009. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 12 Ιανουαρίου 2010.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ